

Häggsjöns Varjehanda

Årgång 11 Nummer 10

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Juli 2008

Medarbetare i detta nummer:

- Nils-Erik Westerholm
- Christer Nordieng
- Gunhild Westerholm
- Kurt Eriksson
- Barbro Westerholm
- Inger Beijar

I det här numret:

Föreningen 60 år	1
Kallelse till årsmöte, dagordning o verksamhetsberättelse	2
Kornhässjan	3
Livet på landet	4,
Djupkarta Häggsjön	8,
Storälgen vid Älgtjärn	10, 11
Kalendarium Mat- o Baksidan Häggsjöloppan	14
Lokala Krysset 9	15

Föreningen firar 60 år

Axplock ur föreningens verksamhet

1948 bildades Häggsjöns Fiskevårdsförening som 1990 övergick till Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening. Initiativtagare var Gösta Alhzén, sommarboende på Kinnekulle. Vid den tiden var gädda en attraktiv fisk och i Häggsjön fanns sparsamt med gädda. Ambitionen var därför att via inplantering av gädda öka beståndet samtidigt som man skulle fiska ut skräpfisk som abborre och mört. Man var också intresserad av att öka beståndet av flodkräftor.

Nedanstående personer med hushåll var de första medlemmarna vilka betalade 2,50 kr i medlemsavgift:

Israel Häggmark	Antjärn
Nore Westerholm	Nynäs
Ann-Marie Langelius	Nynäs
Albin Eriksson	Häggsjö
E O Näslund	Häggsjö
J Näslund	Häggsjö
Torsten Westerholm	Häggsjö
Gösta Alhzén	Häggsjö
Folke Kinberg	Häggsjö
Helge Westerholm	Häggsjö
Harry Westerlund	Antjärn
Edvin Johansson	Antjärn
Anselm Johansson	Antjärn
Otto Wiklund	Antjärn
Edvard Eriksson	Antjärn
Albin Nordin	Antjärn
Nils Hallman	Antjärn
Oskar Edlund	Häggsjö
Isidor Schönning	Antjärn
Torbjörn Wik	Häggsjö

Alltså summa 20 st

En genomgång av protokoll, förvaltningsberättelser och annan dokumentation från starten och fram till 1986, då Tjernobylikatastrofen totalt förstörde intresset för fisket i Häggsjön, ger följande axplock ur

föreningens historia. Det var vid tiden för Tjernobyli som medlemsavgiften slopades och föreningen blev passiv, nästan vilande.

Inte förrän de senaste åren har proven visat att fisken börjar bli tjänlig igen och vem vet vi kanske kan börja arbeta för att få upp kräftbeståndet igen. Provfisket som länsstyrelsen gjorde förra hösten visar att beståndet är mycket litet, men de som fiskats upp är friska.

1950

Medlemsantalet är nu 23 och totalt 200 tjog kräftor planteras in i sjön. Arbetet med fiskdammen som låg vid Kinnekulle är intensivt, och många ideella och be-

talda arbetsinsatser sker liksom stor utgifter för material.

(Forts. på sidan 12)

Chefredaktören/utgivaren har ordet

En pigg 60-åring, kan man nog säga om vår kära Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening. Föreningen 60-års jubilerar i år såsom varande den tredje äldsta föreningen i Häggdånger. Äldst är Barsvikens Fiskelag som bildades 1933/34. Sedan kommer Bydegårdsföreningen från 1941/45 och därefter vår förening från 1948.

Även tidningen firar genom att i år komma ut med sitt tionde nummer. Arbetet med tidningen har varit roligt, stimulerande och lärorikt beträffande bygdens historia och dess invånare. Tid-

ningen är dock helt beroende av material från läsekreten, så inför den fortsatta utgivningen vädjar jag åter om att få nya skribenter.

Så sätt igång med minnesanteckningarna och beskrivningar av hur ni upplevde/upplever hur det är att vara Häggsjöbo, vare det gäller fastboende eller sommarboende. Vad är bra, vad är mindre bra i ert liv som Häggsjöbo.

Skriv och berätta!!!

Järnvägsbygget, jaja... När nu mötesplatserna snart är klara, ja då dyker det upp nya orosmoln i

form av en förstudie på en nästan helt ny sträckning mellan Sundsvall och Härnösand. En sträckning som på ett av två (3) möjliga sätt kommer att beröra Häggsjö.

Rapporten över förstudien skall vara klar efter sommaren och då lär vi få veta vad som kommer att hända efter år 2020 och framåt

/Qrt

PS För er som undrat - håll till godo med den gamla djupkartan på sidan 8.

Kallelse till årsmöte den 13 juli 2008 kl. 11:30 på Storholmen

Packa picknickkorgen och tag gärna med något att sitta på då vi ses på Storholmen.

De som ej kommer med egen båt, hämtas kl. 11:00 med flotte vid Gunnel W:s brygga.

Förslag till dagordning för Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförenings årsmöte på Storholmen den 13/7 2007

- 1 Mötets öppnande
- 2 Godkännande av kallelsen
- 3 Godkännande av dagordningen
- 4 Val av mötesordförande, sekreterare samt 2 justeringsmän
- 5 Verksamhetsberättelse
- 6 Revisionsberättelse
- 7 Ansvarsfrihet för det gångna året
- 8 Val av 3 styrelseledamöter för en tid av 2 år där Marianne Wassberg, Eodor Olofsson och Kjell-Erik Näslund står i tur att avgå
- 9 Val av 2 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år. I tur att avgå är Carl-Göran Hagelin och Åke Westin
- 10 Val av utgivare av Häggsjöns varjehanda för en tid av 1 år. I tur att avgå är Kurt Eriksson
- 11 Val av revisorer för 1 år. I tur att avgå är Birgit Magneland och Christer Nordieng
- 12 Val av festkommitté för 1 år. I tur att avgå är Barbro Westerholm, Åke Westin och Hans Beijar
- 13 Val av valberedning (2 st) för ett år. I tur att avgå är Anders Lindqvist och Christer Nordieng
- 14 Övriga frågor
- 15 Mötets avslutande

Välkomna till Storholmen /Gunnar Forsén

Verksamhetsberättelse 2007 – 2008

Styrelsens sammansättning under året har varit:

Ordf.: Gunnar Forsén
 Kassör: Marianne Wassberg
 Sekr: Kurt Eriksson
 Ledam: Eodor Olofsson
 Kjell-Erik Näslund
 Suppl: Carl-Göran Hagelin
 Åke Westin

Revisor: Birgit Magneland, Christer Nordieng
 Festkom: Barbro Westerholm, Hans Beijar o Åke Westin

Antalet medlemmar är f.n 100 st . Ingen annan aktivitet än årsmötet har hållits under innevarande v.å. Festkommittén har nu tagit nya tag och arrangerar en surströmmingsfest i sommar.

Arbetet med att förverkliga, det på årsmötet för v.å 05/06 tagna beslutet att öppna postgirokonto för föreningen, pågår fortfarande. Fördröjningen av införskaffandet av postgirokotot beror på att stadgar för föreningen har saknats. En fråga som kommer att behandlas på årsmötet -08.

Och som sagt som i alla andra ideella sammanhang är det medlemmarnas engagemang som lägger nivån på omfattningen av aktiviteter och initiativ, så välkommen till årsmötet söndag 13 juli , på Storholmen som vanligt, och tala om vad du tycker och tänker.

Med förhoppningen om lika god avslutning som vanligt till föreningens årsmöte söndag 13:e juli ute på Storholmen tecknar.

E.u.

Gunnar Forsén

Ordf. Häggsjö Intresse- och Fiskevårdsförening

Kornhässjan

Johansson i Högsnäs hade ett stort bekymmer. Inte i år heller skulle han få den nya kornhässjan byggd. Han hade virket färdigt, stängerna skradda och hålen i stolparna borrarade och uthuggna, men själva byggnationen var inget enmansgöra så det fick vara till nästa sommar då han hade tänkt städsla en dräng.

Ursprungligen hade hässjan haft fyra len, men det fjärde le'ts virke hade använts för att reparera de övriga tre och den nya skulle också byggas i tre len då det räckte gott och väl.

Det hade varit bra skördeväder och det sista lasset kornkärvar var framkört till hässjan. Johansson satt högst upp och bröt kornkärvarna efter konstens alla regler, för att sedan packa dem mellan stängerna så att de skulle bli som ett tak på hässjan. Man sade att kom skörden upp i hässjan, kunde ingenting hända, för då var den bärgad och inget kunde ändra på det.

Men den här gången var det inte så, för med ens hördes ett muller som snart övergick till ett kraftigt buller och precis som man har sett hur dominobrickor faller, började hässjan med innehåll rasa. Det började med yttersta stabben och fortplantade sig genom hela hässjan och ganska snart nådde katastrofen den plats som Johansson befann sig på och tillsammans med trasiga stänger och kornkärvar gjorde

Johansson en färd på sju meter fritt fall ner till moder jord för att sedan rulla nerför slänten mot bäcken. Hästen som blev skrämmd av bullret när hässjan började rasa gjorde en kort skentur på femtio me-

ter och räddade på så vis fru Johansson som stod på vagnen och krokade i kärvarna som pigan sedan drog upp till Johansson med repet som gick genom blocket upp till hässjans topp. Tack vare skenturen undkom både hästen och fru Johansson att komma under bråten från rasen. Pigan kunde tacka ungdomens spänst för att hon kommit ifrån äventyret helskinnad.

Men Johansson låg i slänten orörlig halvt begravd av kärvar och trasiga hässjestänger. Han såg upp emot den plats där hässjan skulle ha stått, men vart han än såg var det bara kaos. Så småningom kom han fram till att han var död, och han blev styrkt i sitt antagande när han hörde frugan som mödosamt försökte ta sig fram i bråten be gud om förlåtelse för alla deras syn-

der, även pigans högljudda gråt passade bra in i hans antagande. Men vartefter sekunderna gick blev han mer och mer medveten om att han fortfarande levde och eftersom han heller inte kunde

förnimma någon större smärta reste han sig för att bättre kunna överblicka katastrofområdet. Frugan och pigan hade banat sig fram genom bråten och tillsammans beskådade de förödelser.

”Ack ack ack”, sade pigan med gråten i halsen.

”Gud sig förbarme”, sade fru Johansson.

”Hur i helvete ska vi bära oss åt nu då”, sade Johansson

När de kommit fram på körvägen och Johansson hunnit konstatera att han inte fått några större men av sin luftfärd, sade han till sina kvinnor:

”Ja, de hade kunna vure värre de hände, de hade kunna gå alldeles åt helvete...”

”Tyst mä dä”, sade fru Johansson. ”Ä tacksam att vi ha liv å lem i behåll”.

Johansson höll med henne och befallde pigan att sätta in märren i stallet och ta av henne selen. Sen fick hon släppa in korna som stod vid grinden och väntade på kvällsmjölknigen. ”Kom in sedan så drick vi en kaffetår innan vi mjölke, så få vi lugna ner oss för korna känne om man är uppjagad, å då ge dom

(Forts. på sidan 9)

Livet på landet

I min ungdom delades sommaren in i "annor".

Först var det *våranna*. Då reddes tågarna och åkrarna för sådden, man plöjde det som inte blivit plöjt på hösten. Det harvades, gödlades och såddes. Potatisen kom i jorden och "alades". När allt detta var uträttat var det som regel bara någon vecka kvar till midsommar.

Efter ytterligare några veckor började *slåttanna*. Följde man den gamla tidens rättesnöre, bondepraktikan, ansågs Sara-dagen den 19 juli vara ett lämpligt datum för att börja med slåttern. Idag när man som regel skördar två gånger är första skörden bärgad redan före midsommar. Förr var slåttanna en tid när man var helt utlämnad åt vädrets

decennier tidigare slog man allt för hand. Sedan skulle höet hässjas, och när det blivit torrt köras in i lador och logar. Alla moment var i hög grad beroende av vädret, solsken var lösenordet men även vinden var viktig. Den skulle vara lagom, för det hände ibland att stormen välte hela hässjor, och

då var det lätt att hålla sig för skratt. Man fick riva ut det blöta höet ur de tra-

siga hässjorna och börja om på nytt med hässjan.

Ja, hade man inte vädrets makter på sin sida kunde slåttanna sluta med att man fick köra bort mögligt

och ruttet hö som inte kunde användas som kreatursfoder. Detta kunde sysselsätta folket ända tills *skûlanna* (skördeanna) började.

Skûlanna var nog den "anna" som var jobbigast och tog den längsta tiden. Då skulle spannmålet skördas, hässjas, torkas och köras in för att sedan tröskas. Liksom vid slåttern var man mycket beroende av vädret, till och med ännu mer. Soltimmarna är färre på dygnet, inga ljumma sommarvindar och frostdimor som ibland kom in över landskapet. Det var varken bra för skörden eller humöret.

Potatisen hade en alldeles egen "anna", *päranna*, vilket om vädret var bra var relativt kort. Här var skörd och bärgning samtidig, och många familjer gick ilag om potatisupptagningen. Skolbarnen hade "pärlov", så det var nästan lite fest över det hela. Då som vid de övriga annorna var det nog kvinnorna som drog det tyngsta lasset. Skötsel av djuren hamnade ännu mer på hennes lott, hon var

makter. Lagdorna skulle slås. På min tid hade man i alla fall slåttmaskin, och det som slogs för hand med lie var hamrar och diken som sedan räfsades för att bära fram till hässjorna. Men bara några

Livet på landet... forts

med ute på fälten hela tiden men gick hem lite tidigare till måltiderna för att mat på bordet när de övriga kom in. Särskilt i päranna var det jobbigt då det ofta var extra många munnar att mätta och det förväntades lite utöver det vanliga i trakteringen.

För att ytterligare beskriva kvinnans roll i sammanhanget bör man nämna vår- och hösttvätten. Så fort isen var borta på våren eldades under alla grytor runt sjöar och vattendrag. Då skulle all

smutstvätt som samlats under vintern tvättas. På hösten innan isen lade hinder i vägen skulle sommarens smutskläder bykas. Eftersom det ofta rörde sig om stora familjer kan man tänka sig att det tarvades bra många dagars jobb att tvätta och skölja alla kläder i det iskalla vatt-

net.

På 1940-talet introducerades ytterligare en återkommande syssla som med tiden fick de andra göromålen att flytta på sig och ge plats åt den här folkfesten vars början och slut ingen kunde ändra på. Jag syftar nämligen på älgjakten.

Före 1944 hade inte många Häggdångersbor sett en levande älg. Ett älgspår var så pass sensationellt att man kunde sätta sig på cykeln och åka en halv mil för att beskåda det. Men 1944 berättade kompisar från Barsviken och Malviken nere vid kusten att de hade sett både tjugo

och trettio älgar i följe på havsisen. Jag berättade detta för min far men hans svar var bara kort och lakoniskt: "Dom lög!" Men det året sköts det älg både i Torrom och Skedom och året därpå sköts tre älgar i Sjö, likaså i Gnistring så något ljug var det inte.

När vi plötsligt fick se fem älgar vid Lundtjärn var det bara att konstatera att kom-

pisarna hade haft rätt. Älgarna blev kvar omkring Lundtjärnen och drog publik varje kväll när de gick långt ut i vattnet och betade näckrosor och vass till åskådarnas stora förtjusning. Man kan förstå att de hade svårt att hitta tillräckligt med mat för på den här tiden fanns inga kalhyggen och böndernas kor livnärde sig på sommaren av skogsbyte som i stort sett bara fanns i kraftledningsgator och vägrenar.

Själv bestämde jag mig för att bli älgjägare. Att jag bara var fjorton år bekymrade mig inte ett dugg. Ett gevär skulle jag få låna av en pastor som bodde i grannskapet. Men när det bara var någon vecka kvar till jakten fick jag återbud då en bror till pastorn skulle låna geväret istället. Men det löste sig på det viset att jag övertalade farsan att från en vapenkatalog jag hade, beställa ett remingtongevär kaliber 12,7. Det var ett före detta armévapen anno dazumal, men modifierat och

(Forts. på sidan 6)

Livet på landet... forts

godkänt som jaktvapen. Priset var 14,75 kr och geväret skulle levereras till Gnistrings station. Nu var det bara att hoppas att allt skulle fungera tidsmässigt för det var inte långt kvar till älgjakten. Licens skulle sökas i farsans namn och bössan skulle komma från Falun där postorderföretaget hade sitt säte. Men allt fungerade för på lördag kom geväret och på måndagen sköt farsan en älg som jag tog loss med vår hund Sving. Han, liksom både farsan och jag, var ute på sin första älgjaktstag.

Nu var detta med älgjakt så nytt i den bondekultur som rådde här, att man mitt under skördetid inte fick spendera hela dagen för jakt. Det fick bli några timmar på morgonen och en stund på kvällen. Men efter bara några få år blev det helt legitimt att man-

folket under älgjaktstiden endast var anträffbara under de allra mörkaste timmarna på dygnet.

Man organiserade sig för det mesta byavis och man införskaffade ändamålsenliga vapen. I begynnelsen var vapenarsenalen bedrävlig, det var brenneke-kulor i hagelbössor och fågelstudsare. Hemvärns-männens mausergevärd inte de sämsta men regelvidriga och förbjudna. Resultatet blev därefter också. Man kunde sitta på pass en dag och höra 10 – 12 skott från grannlaget och sen få reda på att de inte hade skjutit en enda älg, fast de hade sett flera.

Kommunikationen mellan jägarna gick i början till så att en jägare i laget hade motorcykel, en 120-kubikare. Alla visste var han hade den parkerad, och om någon i laget vill ha kontakt med hundföra-

ren för att det hade hänt något som han borde känna till, då gick man till motorcykeln och tryckte tre gånger på gummិតutan på signalhornet. Om hela laget skulle samlas tryckte man upprepade gånger.

En dag i älgskogen på den gamla goda tiden började när det ljusnade för då skulle man vara framme vid passet, och slutade när det blev mörkt. Ofta hände ingenting, möjligen kunde hundföraren komma förbi någon gång så att man fick några nyheter.

Idag är det helt andra rutiner. Nu samlas man t.ex. på ”torget”, vilket är benämningen på ett av våra fasta ställen. Där bestämmer vi oss för var vi ska börja dagens jakt, därefter går var och en till sitt pass. För min personliga del åker jag på min fyrhjulsdreven terrängmotorcykel som blivit ett måste för mig efter drygt 60 års jakt. Bäst före datumet har för länge sedan passerat, så utan detta hjälpmedel skulle jag inte längre kunna utöva denna hobby.

När jag kommit fram till passet med tak och vindskydd, sittställning av frigolit samt backspegel för att underlätta sikten bakåt, laddar jag geväret, sätter öronmusslan på plats och slår på jaktradion. Sedan är det fritt fram att sitta och drömma och meditera om tider som varit och tider som kommer. Just den här delen tillsammans med jaktkamrater är beroendeframkallande och kommer att framkalla abstinensbesvär när man slutar med denna ädla verksamhet.

Har man tur med vädret, och

Livet på landet... forts

det måste man ha, för det där med att det inte finns något dåligt väder bara dåliga kläder är bara nonsens. Fråga vilken älgjägare som helst om du inte tror mig! Med rätt väderlek kan man den här tiden på morgonen höra miltals, det kan vara skott långt borta i fjärran eller en spillkråka i en torrgran ute på hygget. Ett vildgässtråk kan sätta i gång fantasin om främmande länder med främmande namn.

Det har blivit tid för en kopp kaffe men precis då hörs en välbekant röst i radion: "Morsning allihopa, det är 8:an som talar. Jag går nu förbi pannkakspasset, hunden har varit borta ett tag men har nu kommit tillbaka. Inga färska spår, så jag går över "Älgfyran" upp mot sparbankstallen och Bengts gammelpass. Ser jag något så hörs vi. Annars klart slut från 8:an" Så där kan det gå till idag.

Det är ganska stor skillnad mot 1960-talets jakt. Ändå var den i högre grad en hela byns angelägenhet än den är idag. Då kunde det ju till och med hända att man organiserade klappjaktskedjor, med det folk som inte deltog i jakten, för att driva fram älgarna. Positivt är att man idag förfogar över alla byns ägor, även bolagsmarken.

Även köttet har förändrats så till den milda grad att det inte går att jämföra med köttet på 1940-talet. Då fick man lägga stekarna i mjölk ett dygn för att få bort den beska och fräna smaken. Förändringen beror nog mest på att älgarna idag äter en helt annan mat på hyggerna jämfört med den tidens barrträdsdiet. Idag har man också helt andra resurser att ta till vara köttet med frysboxar som har revolutionerat kvinnornas arbete. Det är svårt att tänka sig hur

husmödrarna klarade av att mitt i det brådskande skördearbetet ta tillvara ett par tre älgar, då man var hänvisad till konservering och andra gamla metoder för att tillreda köttet

Att tiderna förändrats och vi med den märker man snart när man genom ett lätt nostalgiskt skimmer låter tankarna vända tillbaka till den här tiden. Vilken betydelse årstiderna hade! Jag tänker bland annat på *vårfisket*. Varje familj runt sjön skulle så fort isen började släppa från land sätta ut en ryssja för att fånga isgädda, likaså hade de flesta strängmjärdar nere vid bryggorna som kunde förära innehavaren ett middagsmål ibland. Däremot var det praktiskt taget ingen som ville genera sig med att sätta ut ett nät, i varje fall inte under den ljusa årstiden, så sniken ville man inte visa sig.

Tillkomsten av fiskevårdsföreningen var något som engagerade hela byn så att man mangrant ställde upp och byggde en damm för att driva upp yngel av gädda för att sätta ut i sjön.

Idag skulle man nog behöva EU-stöd för att driva ett sådant projekt, men i det här fallet finns det inte en rad i kassaboken om hyra eller arrende av mark till damm eller hästar och manskap till byggnationer. Däremot finns pluskonton från basarer med roddtävlingar liksom danskvällar med surströmming på Torstens loge. För slantarna köptes gäddyngel och även sik- och gös, som i sin tur blev mat till gäddorna (!)

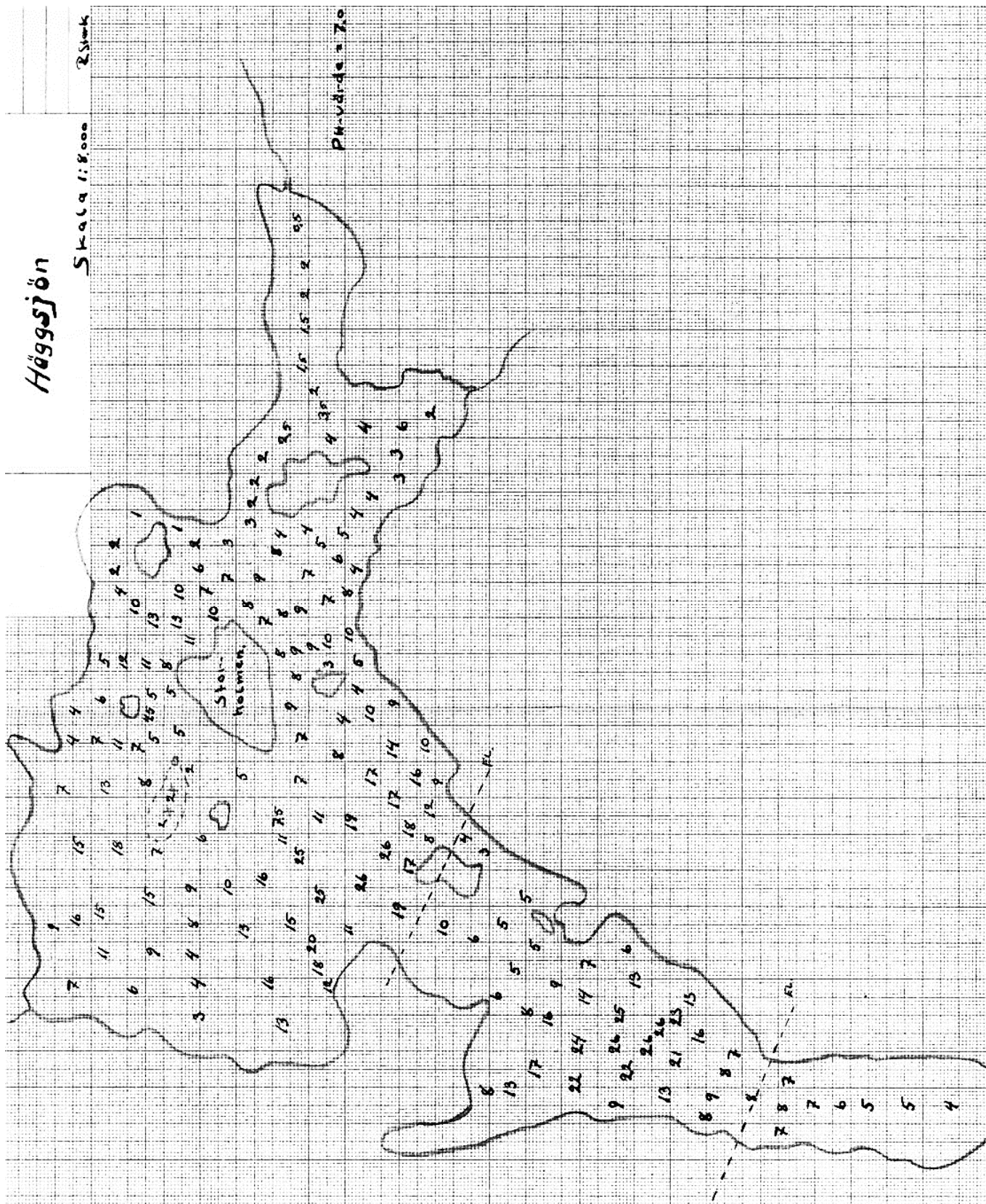
/NEW

Djupkarta Häggsjön från 1952

Den först tillsatte fiskevårds-konsulenten Ruben Stark en-gagerade 1952 pojkarna Nils-

Erik och Göte Westerholm som ungdomliga och urstarka rod-dare för att under någon vecka

loda sig igenom sjön. Notera det perfekta PH-värdet på 7,0. /Qrt

Kornhässjan... forts från sidan 3

inte ner”

Till råga på allt hade det börjat regna, och innan kvällen hade övergått till natt var olyckan känd i de flesta gårdarna i Häggsjö. Man bestämde att man skulle hjälpa Johanssons att bygga en ny hässja, man visste att virke fanns så det borde gå att få upp hässjan på en dag om manskap kunde uppådas.

Det blev en hel del regn under natten men på morgonen sken solen så Häggsjöborna gick man ur huse för att hjälpa till med hässjebygget. Grannar kom och skolläraren för byskolan som höll till i Pelle Höglunds storstuga, gav sjätteklassarna ledigt för att hjälpa till med uppröjningen. Tur var det för det var mycket arbete att få platsen fri från avbrutna stänger och sädeskärvar. En del kärvar måste bindas om så alla var sysselsatta. Tur var det också att det var torsdag för att utspisa denna armada i all hast med något annat än ärtor och pannkaka hade varit svårt.

Nu skickade fru Johansson pigan till Söderkvists affär och länsade hans lager på både ärtor och fläsk, och med

det var det problemet löst.

På byggsplatsen arbetades det av hjärtans lust. Många av männen var inte vana att han någon annan att prata med än sig själv, på sin höjd hästen. Det var rena avkopplingen, och en spjuver i arbetslaget sade att det ramlade alldeles för få kornhässjor och fick medhåll av flera stycken. Johansson hade full sjå med att hålla igen ett öga för att med lodets hjälp se till att stolparna stod rakt och att med vattenpasset väga av så att stängerna kom i vattring som han uttryckte det. Innan kvällens skymning stod det på Johanssons i Högsnäs hässjetomt en spritt ny kornhässja, tre len lång och 17 stänger hög. Och inte nog med det, den var fylld med kornkärvar upp till en dryg manshöjd. Några hade lovat att komma tillbaka dagen efter för att hjälpa till med att hässja upp det som återstod.

”Gud bevara Häggsjöborna” sade fru Johansson och Johansson var rakt rörd när han tackade grannar och alla som ställt upp. Han skulle köpa några burkar Tomtebrus, den tidens lemonad, och frugan

skulle baka ”bråttombullar” till skolbarnen.

Aldrig hade han kunnat tro att det fanns så många snälla människor, rösten ville inte vara med längre, och trots skymningen kunde man se tårar i ögonen på gamla karl'n.

Vid middagstid dagen efter var hässjan nästan full. Johansson satt ungefär på samma ställe som han satt när gammelhässjan rasade. Han tittade upp mot himlen och såg molnen som för de ostliga vindarna seglade förbi på himlavalvet. Då, innan Johansson han få kontroll över tankarna fick han en förnimmelse av att hässjan höll på att ramla, så med ett hjärtskärande skrik hoppade han ut ur hässjan.

Den här gången gick det inte lika bra för Johansson, han bröt både armar och ben och blev aldrig riktigt återställd. När kärvarna skulle tröskas ställde åter folk från Häggsjö upp och drängen som skulle börjat först i april, fick börja tidigare. Efter några år sålde Johansson hemmanet.

/NEW

- 🌸 Surströmming med tillbehör
- 🌸 Läsk/lättöl
- 🌸 Kaffe o kaka
- 🌸 Korv med tillbehör till barnen

Surströmming
med tillbehör
Läsk/lättöl
Kaffe o kaka
Korv m tillbehör till barnen

Musik o allsång
Lotterier
Pilkastning
Boule
m.m.

Pris: Vuxna 70 kr
Barn 25 kr

Välkommen
den 2 augusti kl. 18

Bindande anmälan senast
den 28 juli till:

Barbro 073 660 4114, eller
Hasse 0703 48 60 03, eller
Åke 770 33

Storälgen vid Älgtjärn

Jaktdagen den 7 september 1976 började som vanligt tidigt. Väckarklockan började sitt pinglande en kvart i fyra även denna morgon. Jag stängde av klockskrälet på en gång, slängde täcket åt sidan och satte ner fötterna omgående på golvet av rädsla för att somna om. Det finns ju ingen så skön sängvärme under täcket, som precis innan man är tvingad att kliva upp.

Jag stapplade ut i badrummet och blaskade av mej den värsta fåragråten ur ögonen med kallt vatten, det är det enda, tror jag, som hjälper en att kvickna till lite omgående. Ryggsäcken fylldes på med några ägg som jag kokat kvällen innan och en termos med nykokt morgonkaffe och lite smörgåsar ordnades i samband med morgonfikat nere i köket. Tiden gick fort även denna morgon, så rätt som det var blev det dags att slänga in grejerna i bilen och åka ner till "Torget" som var vår samlingsplats för att lägga upp dagens jakttaktik. Det blev de ordinarie morgonpassen som skulle besättas. Som vanligt för mig innebar det Rävfallspasset.

Bilen parkerades bakom grannarna som vanligt, sen smög jag fram bakom träden längs vägkanten så jag kunde skymta lägdan ner mot rävfällan som stod i kilen mellan dom två åkerlapparna. När jag laddade bössan tyckte jag att patronskrumlet vid mantelrörelsen hördes över hela området. Jag stod stilla en bra stund och tittade efter en eventuell liten rörelse någon-

stans, men inte då...

Sen var det bara att klättra upp i tornet och göra sig hemmastadd så fort det bara gick. Det är faktiskt ganska skönt att, när man kommit till ro, att få andas in den kyliga morgonluften. Med ångan från andedräkten kollar man av från vilket håll den eventuella morgonbrisen kommer, sen är det bara att göra sig så liten i tornet som det bara går och hoppas på det bästa. Några skott kommer nog att höras från grannlagen och jag hade en liten anteckningsbok som jag skrev ner lite klockslag och diverse som hände på morgonkulan så man inte skulle törna in på passet. Kaffeflaskan och lite mackor åkte fram med jämna mellanrum, och det smakade mycket gott kan jag säga.

Timmarna gick, och radiokontakten varje timma var ett välkommet avbrott. Då fick man ju en liten koll på vad som hade hänt ute på de andra passen under dom långa morgontimmarna: "1:an till 4:an... 1:an till 5:an kom....Hur är läget?" "Ja du, här är lika lugnt som i graven", blev vanligtvis svaret.

En del av jaktlaget hade väl haft lite aktiviteter såsom ett tjur- eller koarsle som hade skymtat till när dom stöttes ur morgonlegorna. Lite rådjur och nån räv hade en del sett också, men mer var det inte. Klockan tickade på och det blev matdags.

"1:an till samtliga... Matrast och samling på "Torget"" sades det över radion. Det var

skönt att få sträcka på benen ett par timmar, kanske ta sig en liten tupplur sen maten var uppäten och samla kraft till eftermiddagens jaktomgång.

Nu bestämdes det att vi skulle jaga av "intagena" uppe på byn. Jag blev åter satt på nästan samma ställe. Den enda skillnaden var att jag skulle passa av lägdan ner mot tjärnen. Jag ställde bilen där jag brukade och gick mot det anvisade passet. -Där nere, sa jaktledaren, där nere efter tjärnkanten brukar dom komma.

Order är order tänkte jag. Det fanns en liten timmervälta precis invid vägen med perfekt uppsikt över lägdplätten ner mot vattnet. Hundföraren gick in från södra sidan av intaget och arbetade sig upp över området och rörde om ordentligt, för nu hände det saker må jag säga.

Jag satt på stockarna och spanade ner mot tjärnkanten då jag hörde ljud bakom mej, precis som när en häst eller en ko kommer och springer i full fart. Jag fick tanken i huvudet att min svärmors häst eller kor var på rymmen. Mer han jag inte tänka förrän en stor älgtjur kom utrusande tio meter ifrån där jag satt. Vi blev nog lika omtumlade båda två för han fattade nog inte vad det var som satt på timmerbröten, och jag fattade nog lika lite vad jag hade framför mej och bössan. Jag förstår än i dag inte hur denna jätte kunde springa genom det täta slybuskaget

Storälgen... forts

med en sådan enorm krona som han bar på. Jag fattar det bara inte. När tjuren fick klart för sig att jag satt där på timret och var en stor fara för honom, bar det av i fullt språng ner mot lägdan. Där missade jag chansen till denna enorma älg, hann jag tänka.

Men tjuren var nog nyfiken på vad det var han hade fått vittring på, så han stannade till och vände hela bredsidan mot mej... Och då gick första skottet av från mitt gevär. Han reste sig och sprang på bakbenen en lång bit ner mot strandkanten, rakt genom ett parti fiskmjärdar som var travade snyggt och prydligt nere vid stranden. Mjärdarna for all världens väg, han hoppade över en båtbrygga plus roddbåten som låg bunden där och landade på grunt vatten på andra sidan. Jag hade då

skickat på honom ytterligare ett skott så jag skulle vara säker på att jag fick honom dit jag ville. Nu rusade jag i full fart ner till stället där han låg för att kolla så att allt var som det skulle. Jag sprang ut i vattnet för att skjuta ett fångskott utan att känna att mina stövlar vattenfylldes. (I efterhand fick jag veta av 3:an, som tog ur älgen, att fångskottet var onödigt då hjärtat redan var kluvet i två delar.)

Nu var det bara att gå och låna min svågerns traktor och dra upp tjuren ur vattnet. Ryktet hade nu gått att det var en riktigt stor rackare som var skjuten. När vi kom upp med den till byn var hela gänget på gång och dom sa att det aldrig hade skjutits en så stor älg någonsin på denna skog.

Det var en 24-taggare som jag

hade fått omkull. Slaktvikten var, om jag inte missminner mig, över 300 kilo.

När hornet mättes året därpå, visade det sig att jag hade fått tag på en guldkrona. Guldkronan gav 314,5 poäng vid bedömningen och jag är otroligt stolt över att få ha den på min vägg.

Och så slutade min största jaktupplevelse någonsin.

Jane's
Racing Cafe

Fika, mat, godis o glass
vid Motorbanan 1 mil söder om
Härnösand.
Öppet varje dag 9-21.
www.janescafe.se

Föreningen 60 år...

(Forts. från sidan 1)

15 000 sommargamla gäddor odlas men när man skall släppa dem i sjön visar det sig att endast **830** gäddor finns kvar. Man konstaterar att dammvallen måste påbättras och bättre pumpanordningar anskaffas för att hålla vattenståndet tillräckligt högt.

Ruben Stark från Hushållningssällskapet gör en provfiskning och under ett (1) nät-fiske fastnar **203** mörtar(23 kg), **17** småabborrar(1,7 kg), **4** storabborrar och **3** kräftor.

1951

Vid årsmötet träffades en överenskommelse mellan fiskevårdsföreningen och Hushållningssällskapet om fiskeförsök i Häggsjön under tiden 1951-1955. Detta innebar avfiskning av individrika bestånd som abborre och mört samt kontrollfiske av mera värdefulla fiskarter. All fisk som fiskas upp av samtliga skulle inrapporteras varje år i januari

till Hushållningssällskapet. I fiskeförsöket ingick även biologiska undersökningar, syrgasbestämningar och kartläggning av sjön (se djupkarta på annan plats i tidningen). Såväl syrgasnivå som PH-värde visar vid alla prov att sjön har utmärkta och i det närmaste perfekta värden.

1952

Från 1951 och fram till 1956 verkar föreningen ha haft årliga sommarfester där vinsten gav ett bra tillskott till kassan. År 1952 blev nettot 389,58 kr

FISKARFEST

anordnas hos **T. WESTERHOLM** i **HÄGGSJÖ** söndag 14.30. Omväxlande program. Rodd- och skämttävlingar. Servering. Kl. 20.00 prisutdelning, musik m. m. Alla hjärtligt välkomna. Häggsjö fiskevårdsförening

För festen inköptes hos Högnäs diversehandel
7 vetekransar
600 6 öres kakor
2 kg senap

(Forts. på sidan 13)

VIVA INC.
Rum för hela människan
och hela livet. Rum för dig.

Välkommen till oss!

Vi vill bjuda in dig till oss på Viva Inc. Hos oss får allt hos dig utrymme för vi har plats för både glädje och sorg. Dina mest lysande drömmar och känsla av storhet får finnas sida vid sida med känslor av rädsla och olust och din innersta längtan får ta plats och bli hörd.

Vi arbetar alla med olika delar av livet men vi har en gemensam utgångspunkt. Vi vill bidra till en större helhet. Både hos dig som person och i ditt liv. Vi menar också att livet med allt vad det inrymmer är heligt och att du med rätt stöd kan skapa det som just du behöver och längtar efter.

Läs mer om vad vi kan göra för Dig på:
www.viva-inc.se eller ring Karen på **070-237 65 57**

Salong Ulrica
Hårvård för damer och
herrar

0611-125 09

Köpmangatan 4 B
(Prismahuset)

Föreningen 60 år...

3 kg kaffe
6 (!) kg bitsocker
107 blandade drycker
73 sockerdricka
3 burkar korv
För tillsammans 258,13 kr

1953

Medlemsantalet är 27.
Inplantering av gös o sik samt ca 5 tjog kräftor
Kräftfiske sker den 7/8, 22/8 o 29/8, och kräftor under 14 cm får ej tas upp
Vid årsmötet sker en frivillig insamling av medel till dammen som ger 79 kr, och man får även 200 kr i bidrag från Hushållningssällskapet

1960

Utredning om eventuell rotenonbehandling av sjön för att kunna inplantera ädelfisk
Kostnaden skall enligt utredningen bli 35 000 kr, och bedöms som för stor för föreningen.

1961

3000 en-somrig gös inplanteras till en kostnad av 900 kr

Pimpeltävling med 193 deltagare med ett netto på 286,92 kr
Föreningen skänker 15 kr till Röda korsets katastrofhjälp

1963

Albin Eriksson tillverkar 13 mjårdar till föreningen för 104 kr. Nu har minken kommit till Häggsjön och Ture Eriksson får 10 kr för en död mink
10 minkfällor för 100 kr inköps
Fisketävling med 271 deltagare som ger ett netto på 292,34 kr.

1983

Vid årsmötet diskuteras eventuellt bygga av dansbana. Oskar Edlund upplåter plats på Råholmen och Tysk erbjuder sig att vara byggmästare. Men Helge Westerholm har synpunkter på placeringen, då man endast kan nå Råholmen båtledes. Frågan bordläggs.
Kanske dags att ta upp igen?

/BW

Sommargudstjänsten

i Häggsjö hölls i år hos Edit Näslund och Christer Nordieng den 29 juni.

46 deltagare fick sig ord, sång och musik, gott kaffe och bröd till livs i det vackra sommarvädret.

Officiant var Eva Sjödén och kantor Per Bergius fick dagen till ära byta synten mot den gamla tramporgeln.

Kollekten gick till Ulla-Carin Lindquists stiftelse för ALS-forskning.

Häggsjö-smycket

Profilen av Häggsjön i silver med tre öar i guld
Numrerade ex. om halsen, på kavajslaget eller slipsen

Design o produktion:

Christer Nordieng

Tel: 0702-44 57 86

Namn o Nytt - Familjesidan

Kalendariet – Vad händer och när?

- Janne Vängmanteater: 25/6, 27/6 kl 19, 28/6, 29/6 kl. 14**
 2 / 7 Torpkväll på Janne Vängman m. **Parkman, Östlund o Grundström** i "En liten hund", kl. 19
- 5 / 7 Trivselkväll i **Salteriet**, Barsviken. Underhålln & mat
  - 6 / 7 Sommarsöndag i **Barsvikens kapell** kl. 13:00
  - 9 / 7 Torpkväll Janne V **Titti & Erling**, kl. 19:00
  - 13 / 7 **Årsmötet Häggsjöns Intresse- & Fiskevårdsför.** på **Storholmen**, kl 11:30
  - 16 / 7 Torpkväll på Janne V m **New Orleans Jazz** m.m
  - 26 / 7 **Auktion Janne V. torpet** kl 11:00. Visning fr kl 10:00
  - 26 / 7 Trivselkväll i **Salteriet**, , Barsviken. Underhålln & mat
  - 27 / 7 Gudstjänst vid **Svenskär** kl 14:00
  - 2 / 8 **Barsviksdagen** "Sommarmarknad" kl 12-15
  - 2 / 8 **Surströmmingsfest Häggsjöns I o F förening**, kl. 18
  - 3 / 8 Friluftsgudstjänst Janne V kl 13:00
  - 23 / 8 **Kakfrossa** på Bygdegården kl. 14
  - Juni-Aug **Onsdagsbus** på Motorbanan kl 18-22
  - Juli– Aug **Bagarstugan i Sjö**, Berättarkvällar sönd. kl. 19

Häggsjö-loppan

Önskas:

Sekelskiftesmöbler, spännande byggnadstillbehör, smiden m.m. Leksaker före 70-tal
 Ring 0611-77 004

Erbjudes:

Böcker, över 400 titlar
 Branting, Fogelström, Mårtensson, Mankell, Christie, Doyle m.fl
 För katalog ring 0611-740 77

MB Compact och 123-delar samt div. övriga MB-delar säljes.
 Ring Bill, 0705-93 83 73

Trädfällning på tomten ? Ring Kjell-Erik på 0611-770 23

Fina hästtäcken säljes.
 Ring Nils-Erik 0611-77031

Ingers härliga Lingonlimpa

- 3 dl vetemjöl
- 3,5 dl grovt mjöl
- (skafferirensning)
- 0,5 dl solrosfrön
- 1 tsk salt
- 1 tsk bakpulver
- 2 tsk bikarbonat
- 1 msk brödkryddor
- 1 dl lingonsylt
- 1 dl mörk sirap
- 3 dl filmjöl

Gör så här säger Inger:

Rör ihop allt till en kladdig deg.

Häll i en avlång form

Grädda i 175 gr i ca 50-60 minuter.

Tips: frys gärna brödet, då ändrar solrosfröna färg till vackert grönt.

/Inger o Hasse Beijar

Efterlysning

Jag håller på att samla bilder i en bildbank för Häggsjö, och vill därför gärna låna gamla fotografier för inscanning.

Hör av dig till Barbro Westerholm, 77124 eller 073 6604114

Rörost

*Gammal efterrätt från Ångermanland. Äts gärna med vispad grädde
 Vi har som tradition att göra den till jul och midsommar*

- 5 liter mjölk, helst inte mejerimjöl som gör rätten smågrynig. (om inget alternativ finns så blanda i 1 dl torrmjöl innan kokningen börjar.)
- 2 msk ostlöpe
- 3 bitar kanel
- 5-6 msk sirap
- 1,5 dl grädde och mjölk
- 2 msk vetemjöl.

Recept till ca 2 liter färdig rätt.

Värm mjölken till 37 grader, dra den åt sidan och rör ner ostlöpe och kanel. Låt mjölken "stanna", den ska släppa kanterna. Skär massan i 5 cm stora kuber ända ner i botten, rör försiktigt i botten med en träslev. Låt allt koka sakta tills klumparna är ljusbruna, ca 4 timmar. Rör några

gånger under tiden. Smaksätt med sirap. Red av med gräddmjölk och vetemjöl, låt kallna.

Tips: Osten kokar ihop lite olika beroende på spis/värme, när det börjar se ut som ca 2 liter kvar är det dags att reda av.

/BW

Gunhilds lokala kryss nr 10 - något att bita i för de bitna...

1	2	3	4	5	6			7		8	9		10		11	12	13
14						15	16			17					18		
				19						20		21		22			
23				24				25	26								
			27														28
29	30	31						32				33	34		35	36	
37						38		39			40						
		41				42									43	44	
45														46	47		
		48			49		50		51		52			53			
	54			55				56		57			58				
59								60	61			62				63	
64				65				66						67	68		
69			70					71						72			
		73					74			75			76				
77	78								79			80					
			81				82					83			84		
85								86									GW

Vågrätt:

- 1 Ej solklar
- 7 Hektisk
- 11 Ej fram
- 14 Ödet
- 17 Fågel
- 18 Nordstjärneorden
- 19 Idi .....
- 20 Trosystem
- 23 Fisk
- 24 Reinfeldt
- 27 Avstående
- 29 Tonsättare
- 32 Silverhalt
- 33 Pumpa
- 37 Vansinne
- 39 Kirurgi
- 41 Använder instrument
- 43 Pryn
- 45 Använder mejslar
- 46 Debil
- 48 Bibliotek
- 49 BBA

51

- Ande
- Marrit
- Solur
- Antal
- Författare
- Kompisen
- Läggs i drink
- Per Ling
- .....Juhani
- Doktor
- Vrida
- Prata
- Bank
- Resenär
- Sammanför
- Icke
- Ed
- Träd
- Stilig
- Är rinnande
- Goja
- Id Est
- Vind
- Lättrörd
- Vattenfall
- Gips

Lodrätt:

- 1 Försäkrar
- 2 Jobb
- 3 Engelsman
- 4 Är kallt
- 5 Similismycke
- 6 Har soptunnor
- 7 Skoltid
- 8 I Italien
- 9 Nordbor
- 10 Byn som försvann
- 11 Ost
- 12 Förfäder
- 13 Pinal
- 15 Spått
- 16 Eland
- 21 Längdmått
- 22 Gamla testamentet
- 23 Skredet
- 25 Häpen
- 26 Resurs
- 27 Tillbedjansvärda
- 28 De smäller
- 30 Löfte
- 31 Där finns russ
- 34 Ej inne

35

- Namn
- Vart
- Nonchalera
- Klagan
- Den virus
- Flypland
- Avbetalade
- Låt från nöt
- Tredsk
- I London
- Kamp
- Anfang
- Gerd Olsson
- Rädsla
- Purken
- Slö
- Avkorta
- Förtuse
- Flicknamn
- Udde
- Kokas av gryner
- Mage
- Första damen
- Ö
- Gammalt betyg
- Gudinna med E

Lösningen skickas till:
 Redaktionen c/o Kurt Eriksson
 Häggsjö 263
 871 91 HÄRNÖSAND

Namn..... Adr: .....
 Postnr: ..... Ort .....

Ordförande: **Gunnar Forssén**
Adress: Kometvägen 16
863 32 Sundsbruk
Tfn: 060-52 62 18, 070-603 02 21
Skr: **Kurt Eriksson**
Adress: Häggdänger, Häggsjö 263
871 91 Härnösand
Tfn: 0611-771 24
mob: 0708-66 66 07
Kassör: **Marianne Wassberg**
Adress: V:a Ringvägen 106
871 42 Härnösand
Tfn: 0611-167 56 / 0611-770 60

Häggsjöns Varjehanda
Redaktionen c/o **Kurt Eriksson**
Häggdänger, Häggsjö 263
871 91 HÄRNÖSAND
Tfn: 0708-66 66 07
E-post: Kurt.Eriksson@qrt.se

Vi finns på nätet!
<http://www.qrt.se>
<http://www.qrt.se/haggdanger>

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Föreningen grundades 1948 för att tillvarata fiskerättsinnehavarnas intressen och för att på bästa sätt främja och utveckla fisket och fiskevården för dåtida och framtida generationer vid Häggsjön.

Föreningen har efter ombildningen 1990 utvidgats till att bli en intresseförening för samtliga medlemmar som bor och verkar kring Häggsjön samt har intresse i sjöns välmåga.

”För Häggsjön, genom tiderna”

Glöm ej inför nästa nummer:

- Ditt förslag / bidrag till innehåll
- Dina frågor, undringar om bygden m.m.
- Köp o Sälj på Häggsjö-loppan
- Ditt företags sponsor-annonser

Vi vill gärna ha Dina synpunkter på Häggsjöns Varjehanda

Detta är vårt andra nummer av Häggsjöns Varjehanda och inför ev. fortsatta nummer skulle vi gärna vilja ha Din åsikt om denna form för information om gamla och nya tider samt händelser runt Häggsjön.

Vad tycker Du om detta nummer av Häggsjöns Varjehanda ?

- Mycket bra, önskar läsa fler utgåvor
 Det är OK, varken bra eller dåligt
 Tycker inte att denna form av information behövs

Hur ofta skulle Du vilja läsa Häggsjöns Varjehanda ?

- En gång per år
 När ny information av intresse för Häggsjön och mig uppstår
 Aldrig mer, det räcker med detta nummer

Vad vill Du att Häggsjöns Varjehanda skall innehålla ?

- Mer om gamla tider och de som bodde där på den tiden
 Gammalt och nytt, Gärna frågespalt, samt ”Köpes och Aktuella frågor som: Vad händer med Rödberget, Bottniabanan

Är Du själv beredd att bidra med material och inlägg till Häggsjöns Varjehanda ?

- Gärna, har material för nästa utgåva
 Inte för närvarande, kanske senare
 Nej, läser helst vad andra skriver om

Kommentarer (skriv gärna mer på ett extra papper):

Namn _____

Adress _____
_____

E-post: _____

Telefon _____

Skicka Din åsikt till:
Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Lindvallsgatan 2
117 36 STOCKHOLM

PS Även om Du inte besvarar frågorna, så önskar vi att Du hjälper oss att uppdatera medlemsregistret genom att skicka in namn, adress, tel.nr (hem o till stugan) samt **e-post**-adress för er som har sådan.